

ОЦІНКА СОРТУ РОСЛИН ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНОГО АКТИВУ В НАУКОВИХ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ АПК

Матвієць В.Г.¹, Капінос М.М.²

¹Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН

² Міжгалузевий інститут післядипломної освіти НТУ «ХП».

Зроблений аналіз вимог чинної нормативної бази України щодо оцінки сорту рослин, як об'єкта права інтелектуальної власності з метою його бухгалтерського обліку в якості нематеріальних активів в наукових бюджетних установах АПК України. Проведено визначення первісної вартості сорту рослин із застосуванням різних методів і підходів оцінки ОПВ і рекомендовано, для ведення бухгалтерського обліку цих об'єктів застосовувати норми пунктів 14 і 19 Наказу Фонду держмайна України № 3162, щодо оцінки ОПВ, створених у науковій бюджетній установі та обліку їх на позабалансовому рахунку 04 «Непередбачені активи й зобов'язання» без оцінки вартості.

*об'єкти права інтелектуальної власності, сорт рослин,
нематеріальний актив, оцінка ОПВ*

В умовах ринкових відносин у бюджетних установах, як і у підприємствах виробничого (матеріального) сектора економіки України, виникає специфічний об'єкт бухгалтерського обліку – нематеріальні активи. Це - права на об'єкти промислової власності, авторські права, права користування землею та іншими природними ресурсами, програмне забезпечення ЕОМ тощо.

Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України є провідною науковою бюджетною установою агропромислового комплексу України. З переліку ОПВ, закріплених в національному законодавстві, Інститут має у власності та використовує головним чином сорти рослин, а також наукові твори, бази даних, винаходи, корисні моделі, комерційні таємниці, ноу-хау та інші.

Метою дослідження авторів було встановлення можливих напрямків забезпечення підвищення ефективності використання майнових прав об'єктів інтелектуальної власності в якості нематеріальних активів Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН, як наукової бюджетної установи АПК.

Відповідно до Листа Державного казначейства України від 25.08.2005 р. № 07-04/1654-6902 «Про постановку на бухгалтерський облік об'єктів права інтелектуальної власності як нематеріальних активів та про-

ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ INTELLECTUAL PROPERTY ITEMS

ведення їх інвентаризації» [1] придбані (створені) нематеріальні активи, з яких передається право власності бюджетній установі, зараховуються на баланс бюджетної установи за первісною вартістю (за фактичними витратами на їх придбання та виготовлення), а об'єкти, які переоцінювались, - за відновлювальною вартістю. При надходженні до установи об'єктів права інтелектуальної власності внаслідок інших причин, їх оцінка при оприбуткуванні визначається в такому порядку:

- безплатне одержання – за справедливою вартістю на дату одержання;
- в обмін на подібний об'єкт – за залишковою вартістю переданого об'єкту.

Якщо залишкова вартість переданого об'єкту перевищує його справедливую вартість, то первісна вартість об'єкта права інтелектуальної власності, одержаного в обмін, є його справедлива вартість, а різниця відноситься на фінансові результати звітного періоду;

- в обмін (або частковий обмін) на неподібний об'єкт – за справедливою вартістю переданого об'єкта, збільшеною (зменшеною) на суму грошових коштів та їх еквівалентів, що була передана (одержана) під час обміну;
- при об'єднанні підприємств – за справедливою вартістю.

До первісної вартості виявлених при інвентаризації об'єктів права інтелектуальної власності включаються всі документально підтвержені витрати понесені на виготовлення даного об'єкта права інтелектуальної власності та витрати на державну реєстрацію в уповноваженій Установі.

У разі, коли оприбуткуванню підлягає об'єкт створений раніше і встановлення суми понесених на створення об'єктів права інтелектуальної власності витрат неможливе їх оцінка проводиться відповідно до дійсної відновлювальної вартості і оформлюється відповідними актами.

З метою визначення відновлювальної вартості об'єктів права інтелектуальної власності для їх оприбуткування на баланс, слід використовувати Порядок визначення оціночної вартості об'єктів права інтелектуальної власності, що перебувають у державній власності або були створені (придбані) за державні кошти, з метою зарахування на бухгалтерський облік, затверджений наказом Фонду державного майна України від 13 грудня 2005 р. № 3162 (далі – Порядок № 3162) [2].

Водночас в національному законодавстві існує ряд протиріч які стримують використання ОПІВ в якості нематеріальних активів. В першу чергу це обов'язковість залучення до оцінки ОПІВ згідно ст. 5 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [3] – оцінювача: зареєстрованого в установленому законодавством порядку фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності, а також юридичної особи у складі якої працює хоча б один оцінювач.

ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ INTELLECTUAL PROPERTY ITEMS

Відповідно до Порядку №3162 інвентаризації та оцінці підлягають об'єкти - майно суб'єктів права державної власності, зокрема майно підприємств, установ та організацій, які перебувають у віданні галузевих академій наук, відображене та не відображене в бухгалтерському обліку підприємства на дату інвентаризації.

Порядком №3162 встановлений алгоритм стандартизованої оцінки вартості об'єктів права інтелектуальної власності, що проводиться інвентаризаційною комісією станом на дату оцінки, на підставі даних затвердженого протоколу засідання інвентаризаційної комісії та інших матеріалів інвентаризації. На превеликий жаль, встановлений алгоритм стандартизованої оцінки вартості ОПІВ не враховує істотних особливостей такого нетрадиційного ОПІВ, як сорти рослин. Це виявилось серйозною перешкодою для постановки їх на баланс наукових бюджетних установ в якості нематеріальних активів.

Враховуючи мету оцінки (зарахування на бухгалтерський облік), вимоги Інструкції з обліку необоротних активів бюджетних установ, затвердженої наказом Державного казначейства України від 17 липня 2000 р. № 64, щодо балансової вартості об'єктів права інтелектуальної власності, стандартизована оцінка об'єктів, які виявлені під час інвентаризації як такі, що не відображені в бухгалтерському обліку і щодо яких на дату оцінки існує ймовірність надходження (отримання) економічних вигод від їх використання ґрунтується на застосуванні витратного підходу [4].

В основі витратного підходу лежить процедура визначення вартості витрат, необхідних для відтворення або заміщення об'єкта, з урахуванням його зносу у разі його наявності.

Під час оцінки застосовуються такі методи:

- метод прямого відтворення;
- метод заміщення.

Відповідно до Порядку №3162 оцінка виявлених під час інвентаризації об'єктів, інформація про які не відображена в бухгалтерському обліку підприємства і дані про витрати, на створення або придбання яких підприємством (первинні документи) відсутні, проводиться переважно методом заміщення. Для оцінки вартості сортів рослин застосовувати даний метод в «чистому» вигляді неможливо. Для отримання достовірних результатів доцільно вводити відповідний поправочний коефіцієнт.

Відповідно до Інструкції з обліку необоротних активів бюджетних установ, затвердженої наказом Державного казначейства України від 17 липня 2000 р. № 64 необоротні активи (у т.ч. об'єкти права інтелектуальної власності), отримані безоплатно у вигляді безповоротної допомоги, дарунка, приймаються комісією за ринковими вільними цінами на їх аналогічні види. Оцінка таких об'єктів права інтелектуальної власності здійснюється відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" [3]. При отриманні активів, що були

у користуванні, вказується відсоток їх зносу.

З метою виявлення оптимального методу для визначення первісної вартості створеного сорту рослин в бюджетній науковій установі проведемо аналіз рекомендованих Фондом Держмайна і Держказначейства України [2] та описаних в науковій літературі [5] методик оцінки вартості сорту рослин для постановки його на баланс в якості нематеріального активу. Для оцінки сорту рослин – гібриду соняшнику Рюрик, при визначенні первісної вартості з метою постановки на баланс, ми будемо використовувати:

- 1) оцінку за фактичними затратами на проведення державної реєстрації, отримання та підтримку чинності охоронних документів;
- 2) метод прямого відтворення витратного підходу [2] у власній модифікації;
- 3) метод заміщення витратного підходу [2] у власній модифікації;
- 4) метод із визначенням річного рейтингу сорту [5].

Варіант 1. Якщо доходи та витрати на створення ОПВ в кінці року за період розробки даного об'єкта списувалися на фінансовий результат діяльності установи, а не акумулювалися на спеціальному рахунку, то первісна вартість ОПВ може бути визначена за фактичними затратами на проведення державної реєстрації, отримання та підтримку чинності охоронних документів з врахуванням коефіцієнту приведення (інфляції). В кінці кожного року ці витрати теж відносяться до витрат звітного періоду, але їх можна чітко визначити по кожному ОПВ.

Затрати на проведення державної реєстрації й отримання охоронних документів визначені «Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин» (затверджений Постановою КМ України № 1183 від 19.08.2002 р., в редакції № 1154 від 19.08.2007 р.) і включають:

1. Подача заявки і проведення її формальної експертизи – 1 300 грн.;
2. Кваліфікаційна експертиза заявки (платежі щорічні):
 - а) придатність сорту рослин на поширення – 4 070 грн.;
 - б) відповідність сорту рослин критеріям відмінності, однорідності та стабільності (ВОС – тест) – 1 900 грн.;
3. За виникнення майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту – 500 грн.;
4. Державне мито за виникнення майнового права інтелектуальної власності на сорт рослин – 17 грн.

Враховуючи, що тривалість кваліфікаційної експертизи заявки становить три роки, а для проведення ВОС-тесту гібриду одночасно з F1 потрібно надавати 2 батьківських компонента, сума збору становить (9 770 грн. x 3 роки) 29 310 грн.

У випадку, якщо, заявником є бюджетна неприбуткова установа (ІР НААН), то збори сплачуються в обсязі 10 %. Тому, загальна кількість витрат на проведення державної реєстрації й отримання охоронних докумен-

тів буде становити для даного ОПВ з врахуванням коефіцієнту приведення (інфляції) 3 215 грн.

Таким чином, первісна вартість сорту рослин – гібриду соняшнику Рюрик, для постановки на баланс як нематеріального активу, визначена з врахуванням лише витрат, пов'язаних з приведенням об'єкта оцінки до стану, в якому він придатний для використання за призначенням з врахуванням коефіцієнту приведення (інфляції), буде становити 3 215 грн.

Варіант 2. Як зазначалося вище, використання для визначення вартості такого ОПВ, як сорт рослин, стандартизованої оцінки [2] в незмінному вигляді, на нашу думку, є не можливим. Це в повній мірі відноситься як до методу прямого відтворення, так і до методу заміщення. Особливістю обліку сортів рослин є те, що селекційний процес триває безперервно. Кожного року з великої кількості матеріалу (десятки тисяч селекційних номерів) виділяється від 5 (зернові культури) до 70 (соняшник) селекційних розробок, які в майбутньому після їх державної реєстрації, можуть стати сортами. Тому, нами запропоновано використовувати відповідний коефіцієнт – коефіцієнт сорту (K_c). З цією метою щорічні витрати за статтями витрат на розробку окремого ОПВ по кожному структурному підрозділу, розподіляються пропорційно відповідно на всі сорти, які були виділені в даний рік у конкретному підрозділі. Для цього визначаємо кількість сортів рослин за роками подачі заявки на державну реєстрацію, враховуючи період протягом якого велися роботи з розробки даного об'єкта.

Первісна вартість об'єкта, визначається комісією на підставі даних про витрати на оплату праці, матеріальні витрати, інші витрати, безпосередньо пов'язані зі створенням цього нематеріального активу та приведенням його до стану придатності для використання за призначенням, в тому числі оплата державної реєстрації (табл. 1).

Встановивши, що тривалість періоду для обліку витрат на створення сорту рослин – гібриду соняшнику Рюрик становить 10 років, на підставі Державного Реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні, журналу з обліку заявок на сорт рослин, матеріалів Заявки та перспективного плану проведення науково-дослідних робіт з кожного завдання, визначаємо в період з 1996 до 2006 року кількість завершених розробок щодо яких проводилась селекційна робота. Так, в 1997 і в 1998 роках їх було по 36 об'єктів, в 1999 – 38, в 2000 – 47, в 2001 – 52, в 2002 – 63, в 2003 – 66, в 2004 – 72, в 2005 – 66 і в 2006 році – 68.

Наступним кроком – є розрахунок коефіцієнта сорту (K_c), тобто доли одного сорту в річних витратах по підрозділу за кожним роком розробки ОПВ:

$$K_c = \frac{1}{P_c} \quad (1),$$

де K_c - коефіцієнта сорту;

P_c - кількість завершених розробок щодо яких проводилась селекційна робота.

**ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
INTELLECTUAL PROPERTY ITEMS**

Таблиця 1. Розрахунок первісної вартості сорту рослин - гібриду соняшника Рюрик за допомогою модифікованої стандартизованої оцінки методом прямого відтворення

Рік розробки	Витрати за статтями, грн.						Загальна сума витрат	Коефіцієнт сорту (Кс)	Скоригована на коефіцієнт сорту сума витрат, грн.	Коефіцієнт привнесення (Іт)	Коефіцієнт придатності (Кр)	Сумарна вартість, грн.
	Витрати на оплату праці	Нарахування до фондів	Матеріали, сировина	Витрати на відраження	Комунальні витрати							
1997	85000,20	31001,17	66717,14	1301,64	114973,70	298993,85	0,0278	8312,03	0,788	x	6551	
1998	111473,72	40656,56	87496,36	1707,04	150782,50	392116,18	0,0278	10900,83	1,090	x	11881	
1999	152153,70	55893,32	97467,66	1342,36	191720,72	498577,76	0,0263	13112,60	0,993	x	13025	
2000	190600,03	69907,18	95888,83	1800,35	223797,03	581993,42	0,0213	12396,46	1,055	x	13083	
2001	274763,56	102380,99	148121,87	2015,25	329377,10	856658,77	0,0192	16447,85	0,843	x	13872	
2002	294089,90	104153,40	148952,77	1041,54	342532,64	890770,25	0,0159	14163,25	0,937	x	13269	
2003	356772,30	127486,75	120061,56	841,58	378084,10	983246,29	0,0152	14945,34	1,089	x	16268	
2004	456339,80	168533,63	198731,90	954,15	520798,56	1345358,04	0,0139	18700,48	1,038	x	19409	
2005	576631,36	218143,33	879207,09	2342,64	2342241,74	4018566,16	0,0152	61082,21	0,982	x	59994	
2006	683262,95	249495,43	239697,28	3358,23	2252801,45	3428615,34	0,0147	50400,65	1,012	x	50995	
Разом	3181088	1167652	2082342	16705	6847110	13294896	x	220462	x	0,4595	100322	

Витрати на оплату праці управлінського та обслуговуючого персоналу, нарахування до фондів на таку оплату праці, а також комунальні витрати, що відносяться до створення ОПВ ($V_{\text{ОПВ}}$) Ю.М. Капіца і І.І. Хоменко [6], рекомендують розраховувати, виходячи з загальних місячних (річних) витрат наукової установи на зазначені цілі (А), загального місячного (річного) фонду оплати праці працівників установи (Б), а також витрат на оплату праці (В) автора(ів) у відповідному місяці (році) за формулою:

$$V_{\text{ОПВ}} = \frac{A}{B} \times V \quad (2)$$

Враховуючи вище викладене, формули 1 і 2 Порядку 3162 [2] для визначення первісної вартості (V_c) сорту рослин за стандартизованою оцінкою з використанням методу прямого відтворення, набудуть такого вигляду:

$$V_c = V_b \times K_p \quad (3)$$

$$V_b = (\sum_{t=1}^k V_t \times K_c \times I_t) \quad (4)$$

Коефіцієнт приведення (I_t) витрат, пов'язаних зі створенням або придбанням об'єкта оцінки в період t розрахований на основі індексів інфляції.

Витрати, пов'язані з приведенням об'єкта оцінки до стану, в якому він придатний для використання за призначенням з врахуванням коефіцієнту приведення, становлять 3 215 грн. Первісна вартість (103 537 грн.) складається з суми загальної вартості (100 322 грн.) визначеної за формулою (4) і фактичних затрат на державну реєстрацію (3 215 грн.).

Дослідивши бухгалтерські дані про витрати на створення сорту рослин – гібриду соняшнику Рюрик, встановлено, що первісна вартість об'єкта для постановки на баланс, визначена з використанням методу прямого відтворення [2] у нашій модифікації - 103 тисячі 537 грн.

Варіант 3. Метод заміщення для визначення оціночної вартості застосовується за наявності інформації про витрати на створення подібних об'єктів. При цьому оціночна вартість об'єкта визначаються за формулами, які використовуються в методі прямого відтворення. Але під час розрахунку замість витрат на створення об'єкта оцінки, використовується інформація про витрати на створення подібного об'єкта, який за своїми споживчими і функціональними характеристиками може бути його рівнозначною заміною. Оцінка виявлених під час інвентаризації об'єктів, інформація про які не відображена бухгалтерському обліку підприємства і дані про витрати на створення яких підприємством (первинні документи) відсутні, проводиться методом заміщення [2].

Використання для оцінки вартості такого ОПВ, як сорт рослин, методу заміщення в незмінному вигляді з наведених вище причин не можливе. Крім того відсутній подібний об'єкт з чітко визначеними витратами на його створення.

Варіант 4. Враховуючи труднощі, пов'язані з визначенням вихідної бази даних для розрахунків за методами витратного і ринкового підходів вартості сорту рослин, О.В. Захарчук для оцінки вартості даного ОПВ

**ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
INTELLECTUAL PROPERTY ITEMS**

запропонував використовувати метод [5] розроблений з використанням дохідного підходу.

В основу методу покладено початкове визначення річного рейтингу кожного об'єкта як числового показника оцінки вигоди, яка очікується від його використання, за умов ринкової (біржової) ціни на продукцію, отриману протягом року з одиниці обсягу використання. Рейтинг сорту визначається за формулою:

$$P_p = O_p \times C_b \quad (5),$$

де P_p - річний рейтинг сорту рослин, грн./рік (грн./га);

O_p – річний обсяг продукції при застосуванні сорту, т/рік (т/га);

C_b – біржова ціна продукції, грн./т.

Первісна вартість у даному методі відображає потенційну економічну ефективність сорту рослин від застосування його в параметрах рейтингу за весь термін дії охоронного документа, тобто:

$$P_b = P_p \times T \quad (6),$$

де P_b – первісна вартість сорту рослин, грн.;

P_p - річний рейтинг сорту рослин, грн./рік (грн./га);

T - строк чинності охоронного документа, роки.

Визначена за формулою (6) на підставі реальних економічних показників ефективності сорту первісна вартість (табл. 2) може бути відображена в бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи установи та розкриття цієї інформації у фінансовій звітності відповідно вимогам П(С)БО в державному секторі № 122 [7].

Таблиця 2. Визначення первісної вартості сортів рослин методом річного рейтингу

№ п/п	Назва ОПВ – сорту рослин	Річний обсяг продукції при застосуванні сорту, т/рік; т/га (O_p)	Біржова ціна продукції, грн./т (C_b), 2011 р.	Річний рейтинг сорту, грн./рік; грн./га (P_p)	Строк чинності охоронного документа, роки (T)	Первісна вартість сорту, грн. (P_b)
1	Гібрид соняшника Рюрик	4,1	5000	20500	28	574 000
2	Гібрид соняшника Ясон	4,2	5000	21000	25	525 000
3	Гібрид соняшника Форвард	4,4	5000	22000	26	572 000
4	Гібрид соняшника Зорепад	4,1	5000	20500	27	553 500
5	Гібрид соняшника Романс	4,0	5000	20000	28	560 000

**ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
INTELLECTUAL PROPERTY ITEMS**

Дослідивши дані про економічні показники ефективності сорту рослин – гібриду соняшнику Рюрик, ми встановили, що первісна вартість об'єкта для постановки на баланс, визначена за методом річного рейтингу сорту [5], складає 574 000 грн.

Провівши визначення первісної вартості сорту рослин із застосуванням різних методів і підходів оцінки об'єктів права інтелектуальної власності (табл. 3) та дослідивши вимоги чинної нормативної бази України щодо даного питання, можна зробити деякі висновки.

Основна мета проведення оцінки об'єктів права інтелектуальної власності в бюджетних установах і відображення їх в бухгалтерському обліку в вигляді нематеріальних активів – це в першу чергу можливість використання ОПІВ в господарському обороті. Тому, ОПІВ мають бути обов'язково відображені в бухгалтерському обліку. Крім того, балансова вартість ніяким чином не впливає на ринкову (справедливу) вартість об'єкта, за якою він може бути проданий, відчужений. Так само, ця вартість не впливає і на розмір винагороди, яку сплачує ліцензіат за право використання сорту рослин чи іншого ОПІВ.

Таблиця 3. Порівняльний аналіз застосування різних методів оцінки сорту рослин

Об'єкт оцінки	Первісна вартість, грн.			
	витратний підхід:			дохідний підхід: метод річного рейтингу сорту
	за витратами на державну реєстрацію	модифікований метод прямого відтворення	метод заміщення	
Сорт рослин - гібрид соняшнику Рюрик	3 215	103 537	Подібний об'єкт відсутній	574 000

Проведені дослідження дозволили виявити проблеми, які стримують використання ОПІВ, в першу чергу сортів рослин, в якості нематеріальних активів у бюджетних установах. Основна з них - це неможливість визначення первісної вартості ОПІВ, створених у науковій установі, залишаючись в чинному правовому полі України.

Не менш важливою, також є проблема відсутності методики узагальнення витрат по роках і їх розподілу за конкретним сортом рослин. Пропонуємо, при застосуванні методів прямого відтворення або заміщення витратного підходу (за умови вирішення правових колізій), для оцінки вартості сорту рослин, використовувати коефіцієнт сорту (K_c) - долю одного сорту в річних витратах по підрозділу за кожним роком розробки ОПІВ.

Висновки. Підсумовуючи вище викладене і керуючись нормою пунктів 14 і 19 Порядку 3162 [2], рекомендуємо – виявлені під час інвентаризації не відображені в бухгалтерському обліку об'єкти, щодо яких за рішенням комісії існує ймовірність надходження (отримання) економічних вигод від їх використання – обліковувати на позабалансовому рахунку 04 «Непередбачені активи й зобов'язання» без оцінки вартості до врегулювання прогнорич нормативно-правової бази України.

Використання, рекомендованих Держказначейством і Фондом держмайна України, методів оцінки вартості ОПІВ для визначення первісної вартості створених сортів рослин без їх вдосконалення не доцільно, оскільки ці методи не враховують специфіку розробки та унікальність таких об'єктів.

При застосуванні методів прямого відтворення або заміщення витратного підходу, для оцінки вартості сорту рослин, пропонуємо використовувати коефіцієнт сорту (Кс) - долю одного сорту в річних витратах по підрозділу за кожним роком розробки ОПІВ.

Список використаних джерел

1. «Про постановку на бухгалтерський облік об'єктів права інтелектуальної власності як нематеріальних активів та проведення їх інвентаризації» / лист Державного казначейства України від 25.08.2005 р. № 07-04/1654-6902. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.treasury.gov.ua.
2. Порядок визначення оціночної вартості об'єктів права інтелектуальної власності, що перебувають у державній власності або були створені (придбані) за державні кошти, з метою зарахування на бухгалтерський облік / Наказ Фонду державного майна України від 13.12.2005 р. № 3162. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» / Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Інструкція з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ / Наказ Державного казначейства України від 17.07.2000 р. № 64. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.treasury.gov.ua.
5. *Захарчук О.В.* Теоретико-методологічні та практичні основи функціонування ринку сортів рослин. – К.: Видавництво «Алефа», 2009.– С.79-104.
6. Нормативні акти з питань охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій / Ю.М. Капіца, І.І. Хоменко (упорядкування) - К.: Центр інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України, 2007. - 84 с.
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи» / Наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.treasury.gov.ua.

ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
INTELLECTUAL PROPERTY ITEMS

Сделан анализ требований действующей нормативной базы Украины относительно оценки сорта растений, как объекта права интеллектуальной собственности с целью его бухгалтерскому учету в качестве нематериальных активов в научных бюджетных учреждениях АПК Украины. Проведено определение первоначальной стоимости сорта растений с применением различных методов и подходов оценки ОПИС. Рекомендовано, для ведения бухгалтерского учета этих объектов применять нормы пунктов 14 и 19 Приказа Фонда госимущества Украины № 3162, по оценке ОПИС, созданных в научной бюджетном учреждении и учета их на позабалансовом счете 04 «Непредвиденные активы и обязательства» без оценки стоимости.

The requirements of the current regulatory framework of Ukraine regarding assessment of a plant variety as an intellectual property item with the purpose of its accounting as intangible assets in research state-financed institutions of AIC of Ukraine have been analyzed. The original cost of a plant variety has been determined by different methods and approaches for evaluation of intellectual property items. For accounting such items and keeping them on the off-balance account 04 “Contingent Assets and Liabilities” without valuation it is recommended to apply the regulations from articles 14 and 19 of Order No 3162 of the State Property Fund of Ukraine regarding the evaluation of intellectual property items created in a research institution.